

Politične vesti.

Kralj prisegel na ustavo. V nedeljo, dne 6. novembra je kralj Aleksander, povrnivši se iz Pariza, slovesno prisegel na ustavo. Glasila se je prisega: Ja, Aleksandar, stupa-jući na presto kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca i primajući kraljevsku vlast, zaklinjem se svemogućem Bogu, da ću čuvati jedinstvo naroda, nezavisnost države i celinu državne oblasti i da ću ustav nepovredan držati; da ću po njemu vladati i da ću u svima svojim težnjama dobro naroda pred očima imati. To mi gospod Bog pomagao. Amen.

Upravna razdelitev države v oblasti. Vlada je izdelala načrt, kako se naj naša država razdeli v 26 oblasti. Slovenci dobimo dve oblasti, ljubljansko in mariborsko. Ljubljanska oblast obsega nekdanje Kranjsko, dobi pa še od nekdanje Štajerske okraje Brežice, Sevnico, občini Veliki kamen in Mrena sela okraja Kozje, okraj Laško razen občine Št. Rupert. Mariborska oblast obsega ostale okraje nekdanje Štajerske; pripadajo ji pa še iz političnega okraja Kamnik občine Motnik, Trojane in Špitalič in Prekmurje razen Dolnje Lendave z okolico in Dolnjega Lakota, ki pripadeta varaždinski oblasti. S to razdelitvijo smemo biti zadovoljni zlasti mi Slovenci, ki bomo tvorili posebno oblast mariborsko. Saj bomo mnogo lažje upravljali svojo oblast, nego če bi bili združeni z ljubljansko v eno celoto.

Kraljeva zaupnica vladi. Ko je bil v ponedeljek po kraljevi prisegi ministrski predsednik Pašič pri kralju, mu je ponudil ostavko. Ali kralj ostavke ni sprejel, nego izrazil vladi svoje popolno zaupanje.

Pričetek naše demobilizacije. Po zadnjih poročilih iz Budimpešte je madžarska vlada sklenila, da je stopil zakon o odstitvi habsburške dinastije v veljavo dne 6. novembra ter da Madžarska ne bo izvolila novega kralja brez zaveznikov. Obenem trdi, da ima manj orožja in vojaštva, kakor bi ga smela imeti po mirovni pogodbi. Z ozirom na to je sklenil ministrski svet, da se naj takoj vrnejo vsi vojaki, ki se še niso javili, ravnotako ostane doma tren in druga pomožna vozila. Ostali rezervisti bodo že v prihodnjih dneh zopet odpuščeni domov.

Demobilizacija v Češkoslovaški. Kakor naša vlada, tako je začela z demobilizacijo tudi Češkoslovaška. Dva letnika sta že odpuščena, drugi bodo pa v prihodnjih dneh; do 1. decembra bodo že vsi doma.

Naši uspehi v Albaniji. Ker Albanci niso dali miru našim obmejnim prebivalcem, ni preostalo drugo, nego da jih je morala naša vojska zavrniti. Albance so sicer podpirali Italijani, ali naši hrabri vojski se Albanci niso mogli dolgo ustavljeni. Umaknili so se v gore. Naša vojska pa je zasela točke, s katerih se da uspešno braniti naša meja. Tudi velešile so uvidele, da je treba popraviti mejo med Jugoslavijo in Albanijo tako, da bomo zavarovani proti vsakdanjim albanskim vpadom. Nove razmejitve se udeležijo tudi naši zastopniki.

Naše finančne težave. Slaba letošnja letina, obramba države proti vnanjim sovražnikom so neugodno vplivali na veljavo našega denarja. Vlada se trudi, da dvigne vrednost denarju. Vladi bo moralo pa tudi prebivalstvo priti na pomoč s podvojenim delom in varčevanjem. Zlasti bi morali gledati, da ne kupujemo iz inozemstva blaga, brez katerega bi mogli živeti. Vlada sama je izdala nekatere naredbe proti nepotrebnemu nakupovanju v tujini.

Iz Bolgarije. Tudi v Bolgariji je začela zemljoradniška stranka, ki je sedaj v vladi, čistiti predvojne razmere in delati na to, da bi v miru s sosedi zacelila vojne rane. Na obtožno klop je prišel Radoslovov, ki je s carjem Ferdinandom povzročil Bolgariji toliko gorja. A elementi, ki so prej vladali, bi radi prišli do moči. Zato skušajo z atentati ustraševati sedanjo vlado. Umorili so vojnega ministra Dimitrova. To je vzpodbudilo vlado

k energičnemu delu. V Sofiji je proglasila izjemno stanje, prehode na mejah strogo zastražila, da ukroti nemirneže.

Razno.

Novo tvornico za kemične izdelke osnuje v Melju pri Mariboru češka družba Union.

Nove 10-dinarske novčаницe, ki so izdelane v Ameriki, bodo prišle prihodnje dni v promet.

Lahkomiselna pisma vojakov. Vojaki, zlasti oni, ki služijo v Srbiji, pošiljajo domov večkrat pisma, v katerih se pritožujejo, kako hudo se jim godi pri vojaki. Taka poročila imajo vedno svoj posebni namen, katerega prejemnik ne spozna takoj, ampak slepo verjame poročilu in to še širi med znanci. Tudi Janez Šolaj iz Drešine pri Celju doma, redov 20. pešpolka je pisal 6. junija domov tako pismo, polno strahot, kako celo Slovenci umirajo, leže mrtva trupla vsepovsod ali jih pokopljejo brez blagoslova, da se je radi tega že hotel usmrtiti itd. Pismo je prišlo oblasti v roke. Šolaj je bil zaslišan in vprašan, zakaj je pisal tako pismo in kaj je resnice na vsem tem. Izjavil pa je, da vse skupaj ni res, le zobje ga bole, pisal pa je samo zato, da bi mu starši denar poslali. Da se mu pri vojaki ni hudo godilo, se vidi že iz tega, da se mu je povečal obseg čez prsi za šest centimetrov in da se je pri vojaki zredil za 2 kg od 81 na 83 kg.

Država in narodno zdravje. Vsako leto umre v naši državi 360.000 ljudi. Nad 200.000 jih umre za nalezljivimi boleznimi. V naši državi imamo danes 1.500.000 ljudi bolnih za jetiko, 2.000.000 obolelih za veneričnimi boleznimi in veliko število epidemij, ki so nam pograbile zlasti veliko število otrok. Boj proti tem boleznim ni lahka stvar. Primanjkuje zdravnikov pa tudi velika večina prebivalstva ne zmore stroškov za zdravnik in zdravila.

Karel Habsburg. Predno je zapustil Madžarsko, je izdal še poslanico v slovo. Pravi, da ga je k odhodu prisilila vlada, od ktere je pričakoval vse drugačno postopanje. Z odhodom hoče odvrniti nevarnost in nesrečo, ki preti njegovi domovini. — Sedaj se vozi Karel po Sredozemskem morju, ker se vsaka država brani, sprejeti k sebi človeka, radi katerega ima le sitnosti. Najrajši bi poslali Karla na Madejro, kjer bi lahko pil izvrstno vino in pozabil pri tem vznemirjati dežele, ki ga nikakor ne marajo več med se.

Stanovanjska tragedija v Ljubljani. Hišni posestniki so dandanes po mestih veliki reveži, ker ne dobe niti toliko stanarine, da bi mogli najpotrebnejše pri hiši popraviti. V zadnjem času je vlada dovolila, da so se najemnine nekoliko zvišale. To pa ni ljubo strankam, ki tudi nimajo večkrat primernih dohodkov. V Ljubljani na Poljanski cesti je imel v najemu gostilno 57 letni Anton Jalen. Hišni lastnik je bil Avguštin Zajc, računski nadsvetnik. Ta dva si nista bila kaj dobra, dasi je imel Jalen za drugo ženo Zajčevo teto. Jalen je bil precejšen čudak, razburila ga je vsaka stvar do skrajnosti, zlasti pa mu je šlo stanovanjsko vprašanje tako do živcev, da je že nekolikokrat poprej rekel, da se mora nekaj zgoditi. V soboto, 5. novembra je dobil zopet pismo, v katerem mu je hišni lastnik pisal, da nima vzroka pritoževati se nad povišano najemnino, ker bi se smela še bolj povišati. To pismo je Jalena tako razjarilo, da je sklenil zabosti

Zajca z nožem, ko pride iz urada domov. Pripravil si je kuhinjski nož, zavil ga v papir in čakal na žrtev. Ko je Zajc, iz urada prihajajoč, stopil v vežo, navalil je Jalen nanj ter ga, ne rekši kake besede, zabodel z nožem v prsa. Zajec je dobil šest močnih sunkov z nožem na desno stran prs in je seveda na licu mesta umrl. Zapušča vdovo in tri nedoletne otroke.

Hudi viharji divjajo na severnem obrežju Anglije; podrli so morske nasipe, vsled česar je velik del severnega obrežja pod vodo. Celo v Londonu so nekatere ulice pod vodo.

Vabilo

na subskripcijo delnic.

Čast nam je javiti, da smo sklenili ustanoviti delniško družbo pod tvrdko

„Vinaria“

deln. družba vinogradnikov v Ptujju

v svrhu najugodnejšega vnovčevanja njihovega pridelka, zlasti tudi potom izvoza v inozemstvo.

Naš odbor je že prevzel imetje „Vinarske zadruge“ („Weinbaugenossenschaft“) v Ptujju, ki obstoji iz velikih, popolnoma opremljenih kleti, dragocene vinske posode, kletarskega orodja, gostilne itd. Na tej podlagi se naj izvrši organizacija naših vinogradnikov.

Osnovna delniška glavica, ki se daje v podpis, znaša

3.000.000 kron

in je razdeljena na 7500 delnic, á 400 kron nominalne vrednosti.

Po sklepu občnega zbora se ima delniška glavica zvišati do 10 milijonov kron.

Za razne stroške pri izdaji delnic je plačati 20 K na delnico.

Nominalni znesek po 400 K s 6% obrestmi od 1. oktobra 1921 in pripadajočimi stroški 20 K od vsake delnice je v celoti položiti takoj pri podpisu.

Podpisovanje se vrši od 10. novembra do 20. novembra 1921.

Odbor si pridržuje pravico svobodne dodelitve delnic do 15. decembra 1921 in se subskribentom po preteku tega roka za nedodeljene delnice vplačana protivrednost takoj vrne.

Podpisne izjave in vplačila na delnice sprejemajo: 1. **Zadružna Zveza v Celju.** 2. **Hranilno in posojilno društvo v Ptujju.** 3. **Ljubljanska kreditna banka, podružnica v Ptujju.** 4. **Posojilnica v Mariboru** in 5. **Okrajna posojilnica v Ormožu.**

Vabimo vljudno k podpisovanju delnic naše vinogradnike, posebno Ljutomerskih in Slovenskih goric, prijaznih Haloz in vseh vinorodnih Štajerskih okrajev.

Združeni v lastni organizaciji bomo mogli najuspešnejše delovati za napredek domačega vinorejstva.

V Ptujju, dne 10. novembra 1921.

Za proponentški odbor:

Dr. Anton Božič, predsednik.

Dr. Ivan Fermevc, tajnik.

Hranilno in posojilno društvo v Ptujju.

Anton Jurca, kom. svet. in veletrgovec v Ptujju.

Janko Lesničar, ravn. Zadružne zveze v Celju.

Ivan Perko, posestnik v Ptujju.

Lovro Petovar, veleposestnik v Ivanjkovcih.

Janez Šegula, veleposestnik v Hlaponcih.

Franc Toplak, davčni upravitelj v p. in posestnik v Ptujju.

Ignac Vindiš, veleposestnik na Bregu pri Ptujju.

Jakob Zdravec, veleposestnik in industrijalec v Središču.